

Ny älgförvaltning 2012

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
industrierna

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Varför ny älgförvaltning?

- Minska skador på skog och i trafiken
- Dagens system komplicerat
- Svårt att få helhetsyn
- Svårt för länsstyrelser m.fl. att styra jaktuttaget

Svenska Jägareförbundet

Ny älgförvaltning 2012

- Målet är en älgstam av hög kvalitet i balans med foderresurserna
- Hänsyn till allmänna intressen (trafikolyckor, skador på skog, biologisk mångfald)
- **Präglas av samverkan**

Svenska Jägareförbundet

En kunskapsbaserad älgförvaltning

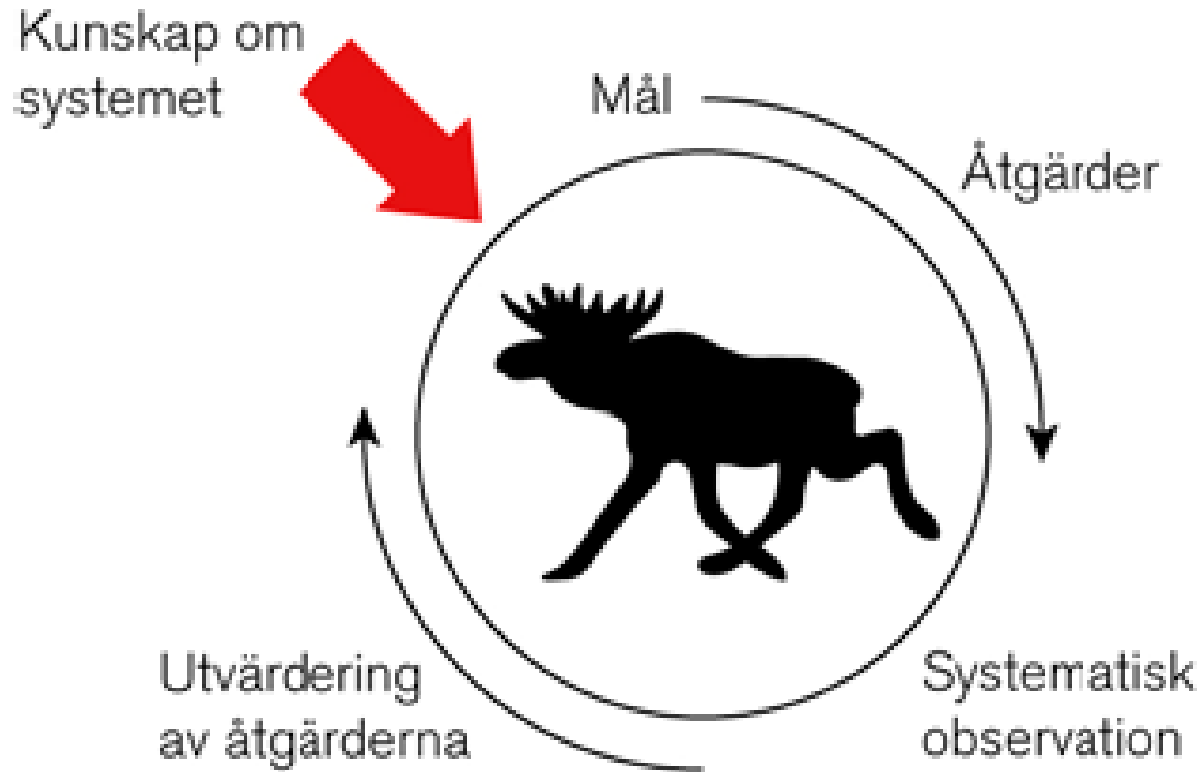
- Lokalt förankrad och ekosystembaserad
- Livskraftig älgstam i balans med foder
- Produktionsbaserad
- Målstyrd förvaltning

Svenska Jägareförbundet

Ny älgförvaltning 2012

Sveriges Lantbruksuniversitet

Svenska Jägareförbundet

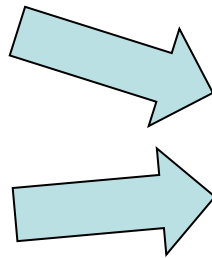

BERGVIK SKOG

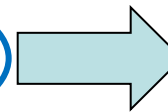
Målprocessen

Fakta om
älgstammen

Fakta om
älgfoder

Dialog mellan markägare
och jägare

Mål för älgstammens
utveckling

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Lagar och regler i älgförvaltningen

Proposition 2009/10:239 Älgförvaltningen

Riksdagens beslut om den nya älgförvaltningen.

Antogs den 1 december 2010.

Bland de viktigaste förändringarna är:

- inrättandet av älgförvaltningsområden ÄFO
- med älgförvaltningsgrupper ÄFG
- samt färre registreringsformer.

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Många beslut, lagar och regler att följa

	Beslutas av	Detaljeringsgrad
Lag	Riksdag	Lägst
Förordning	Regering	Mellan
Föreskrift	Naturvårdsverket	Högst

**Regional myndighet är:
Länsstyrelsen med sin viltförvaltningsdelegation, VFD**

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Ramverket för älgförvaltningen

Jaktlagen (1987:259)

4 § om markägarens och jakträttshavarens **gemensamma ansvar** för att viltet får skydd och stöd samt att viltstammarna anpassas till allmänna och enskilda intressen.

33 § om jakt efter älg

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Ramverket för älgförvaltningen (forts.)

Jaktförordningen (1987:905)

3 § registrering av älgjaktsområden, licenser, jakttider och avgifter för registrering, älgförvaltningsområde och älgförvaltningsgrupp

5 § anmälan om fälld älg

6 § Naturvårdsverkets rätt att meddela föreskrifter för älgförvaltningen

9 § tid på dygnet då älg får jagas

16 § använda hund + § 17 särskilt tränad hund för eftersök

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
Industrierna

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Ramverket för älgförvaltningen (forts.)

Jaktförordningen (1987:905)

17 § älg som dött under fredningstid

52 § länsvisa älgvårdsfonder, fällavgifter, överskjutningsavgifter

58 § överklagande

Bilaga 2. jakttider för älg

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
Industrierna

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Ramverket för älgförvaltningen (forts.)

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7)

1 – 4 §§ begrepp och definitioner

5 – 7 §§ älgförvaltningsområden ÄFO

8 – 16 §§ registrering av licensområden och älgskötselområden

17 § älgförvaltningsgruppens (ÄFG) uppgifter

18 – 20 §§ älgförvaltningsplan

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Ramverket för älgförvaltningen (forts.)

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7)

21 – 26 §§ älgförvaltningsgruppens sammansättning, organisation, arvodering

27 – 30 §§ älgskötselområdets uppgifter inklusive älgskötselplan

31 § skyddsjakt

32 – 42 §§ avgift för registrering, älgavgifter och bidrag ur älgvårdsfonden

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
industrierna

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Ramverket för älgförvaltningen (forts.)

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7)

43 – 47 §§ licens för jakt efter älg

48 § jaktledarens ansvar

49 – 61 §§ jakt efter kronhjort

62 § register över registrerade områden

63 § möjlighet för Naturvårdsverket att bevilja undantag från föreskrifterna

Övergångsbestämmelser

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

BERGVIK SKOG

Älgförvaltningens nya struktur

Länsstyrelsen indelar länet i
älgförvaltningsområden ÄFO
-besluten kan omprövas vid behov.

Älgförvaltningsområden **ÄFO** kan vara
länsöverskridande.

Varje **ÄFO** ska ha en älgförvaltningsgrupp **ÄFG**
(3 markägare + 3 jägare)

Som ett led mellan lokalnivå och Länsstyrelsen

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

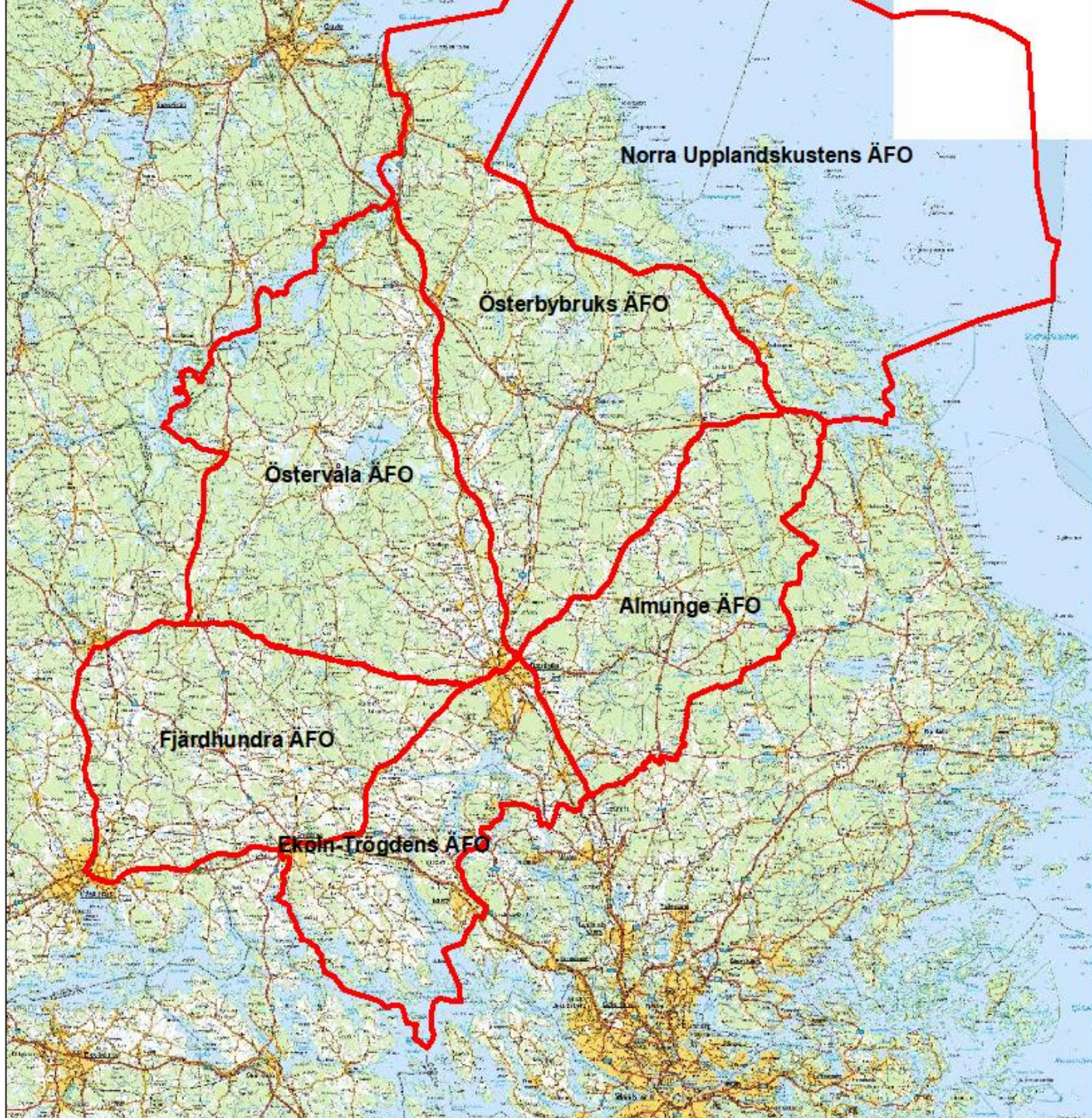
Skogs
Industrierna

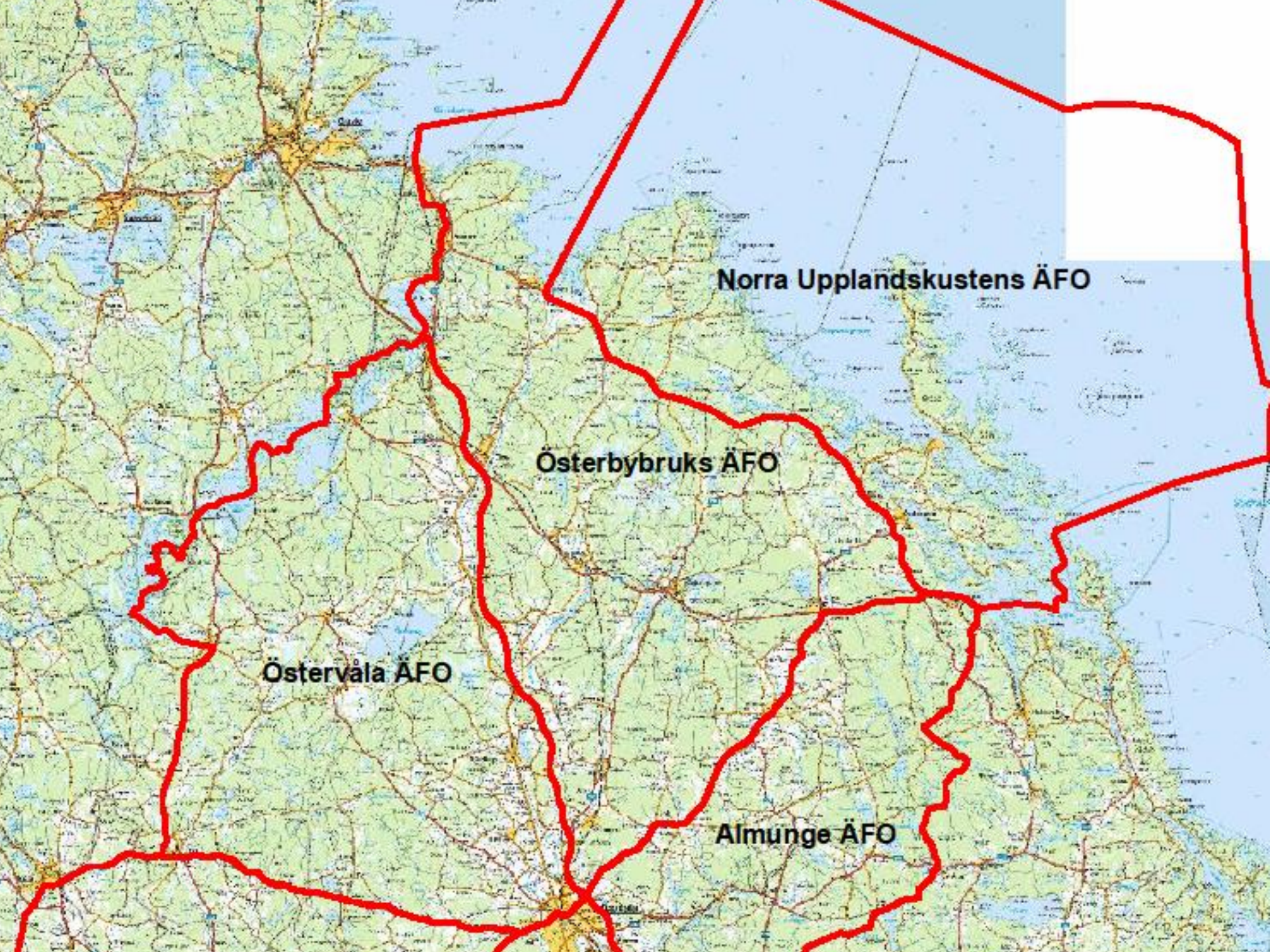

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Norra Upplandskustens ÄFO

Österbybruks ÄFO

Östervåla ÄFO

Almunge ÄFO

Älgförvaltningens nya struktur

Jakt kan ske i 3 former:

- Älgskötselområden

avskjutning minst 10 vuxna älgar årligen (5 undantag)

- Licensområden

-medge tilldelning om minst en årskalv årligen

- Oregistrerad mark

fri kalvjakt – kort jakttid

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Älgförvaltningens nya struktur

Vilket innebär

- Älgskötselområden

Består i nuvarande form, struktur, tilldelningssystem
interna regler/stadgar m.m.

- A-licensområden

Registreras automatiskt om till licensområde
(om arealen medger detta)

- B-licenser och Enkalvsområden

Avregistreras

Älgskötselområde

- Avskjutning minst 10 vuxna älgar per år
(> 8 -10.000 ha)
- Registreras av länsstyrelsen
- Upprättar 3-årig älgskötselplan
- avvikelse max 10% !
- Lång jakttid, minst 70 dagar

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Licensområde

- Tilldelning/avskjutning minst en årskalv (större än 200, 300, 400 ha ? ? !)
- Varierar mellan ÄFO
- Registrering Lst
- Lång jakttid, > 70 dagar

Exempel på möjlig licenstilldelning

- > 300 ha = 1 kalv
- > 600 ha = 1 kalv + 1 vuxet hondjur
- > 900 ha = 2 kalvar + 1 vuxet hondjur
- > 1200 ha = 2 kalvar + 1 vuxet hondjur + 1 tjur
- > 1500 ha = 3 kalvar + 1 vuxet hondjur + 1 tjur

Oregistrerad mark

- Enbart jakt efter älgkalv (fritt antal)
- Mindre marker än 200, 300, 400 ha ? ? ?
- Kort jakttid (högst 5 dagar)

Svenska Jägareförbundet

Fällavgift till Lst

- Fällavgift för **vuxen och kalv**
- Dyrare än idag
- 2011 = 500 kr per vuxen

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
Industrierna

SVEASKOG

Avregistrering av älgskötselområde

Enligt beslut från Länsstyrelsen.

Möjlighet att avregistrera ett älgskötselområde som ”motverkar en kunskapsbaserad älgförvaltning”.

Kraftig avvikelse från avskjutningsplan (mer än 10 % per jaktår mer än en gång under tre år, dock minst två vuxna älgar)

Inte deltagit i inventeringar eller samråd.

Inte rapporterat skjutna älgar eller lämnat skötselplan i tid

Möjligt komma in med förklaring

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Avregistrering av licensområde

Även licensområden kan avregistreras

(Jaktlagen 33 §: om **områdets storlek** inte medger tilldelning av minst en årskalv årligen eller området i övrigt inte är lämpat för älgjakt).

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

BERGVIK SKOG

Älgförvaltningsgruppen, ÄFG

Gruppen är rådgivande, Länsstyrelsen fattar besluten (eventuellt via viltförvaltningsdelegationen VFD)

Gruppens huvuduppgifter är att ta fram förslag till **älgförvaltningsplan initiera och analysera inventeringar samt följa upp förvaltningen och ställda mål inom och mellan jaktsäsonger.**

Det ska framgå om planen är antagen i enighet eller inte.

FÖRESLÅ AREAL FÖR ATT BLI LICENSOMRÅDE

FÖRESLÅ TILLDELNING FÖR LICENSOMRÅDEN

GRANSKA SKÖTSELPLANERNA FÖR ÄSO

**I gruppen finns 3 representanter för markägare och 3 repr. för jägarna.
En representant för markägarna är ordförande med utslagsröst.**

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Älgförvaltningsgruppen ÄFG (forts.)

Länsstyrelsen utser representanter och ordförande efter förslag från respektive organisationer.

Ledamöter i älgförvaltningsgruppen har tre års mandatperiod och **arvoderas (5.000kr / pers / år)** enligt Naturvårdsverkets föreskrifter.

Vilket innebär att varje ÄFG kostar ca 50.000 kr /år
Belastar länets älgvårdsfond (fällavgifterna)

Gruppen får vid behov adjungera personer med särskild kompetens, dessa har inte rösträtt och får inget arvode.

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Arbetsordning, ÄFG

Gruppen håller minst 2 sammanträden årligen + samrådsmöte.

Ordförande ansvarar för kallelse till möten och är gruppens kontaktperson gentemot Länsstyrelsen.

Vid gruppens sammanträden ska protokoll föras.

Gruppen är beslutsmässig när minst 2 representanter för vardera markägarna och jägarna är representerade.

Man har rätt att använda fullmakt för frånvarande ledamot, maximalt en fullmakt per ”sida”

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Samråd och kommunikation

**Gruppen, ÄFG,
ska hålla årligt samråd med företrädare för
älgskötselområden samt med berörda myndigheter.**

Samråden ska hållas ”på lämpligt sätt”.

**Det är lämpligt att gruppen även håller öppna
informationsmöten där samtliga jägare/markägare är
välkomna. Förslagsvis görs detta var annat år.**

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

BERGVIK SKOG

Förslag till årsplan

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
ÄFO Rapportera ändringar av områden till Ist	ÄFO Sammanställning avskjutning	ÄFO Framtagande av förslag till förvaltningsplan	ÄFO Utbildningar spillnings- inventeringar	ÄFO Sammanställning inventeringar Samråd ÄFO-ÄSO	ÄFO Samråd ÄFO-ÄSO ÄFO planer till Ist
ÄSO Rapportera ändringar av områden till Ist	ÄSO Sammanställning avskjutning Åldersbestämning	ÄSO Framtagande av förslag till skötselplan Årsmöte	ÄSO Utbildningar spillnings- inventeringar Inventera	ÄSO Inventera Sammanställning inventeringar Samråd ÄFO-ÄSO	ÄSO Samråd ÄFO-ÄSO ÄSO planer till ÄFG

Förslag till årsplan (forts.)

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
ÄFO	ÄFO Förmöten med ÄSO'n och Licensområden	ÄFO	ÄFO Uppföljning jaktresultat	ÄFO Uppföljning jaktresultat Sammanställning älgobs	ÄFO
ÄSO	ÄSO	ÄSO Förmöten med jaktlag/jaktledare- genomgång inför jakten	ÄSO Eventuell rensning av fasta provrytor för spillningsinv.	ÄSO Uppföljning av jakten Träff med jaktledarna	ÄSO Uppföljning av jakten

Älgförvaltningsplan på ÄFO-nivå

Enligt mall i NV's föreskrifterna.

Planen gäller tre år men ses över årligen.

Vid behov ska gruppen ge förslag till förändringar i planen,
Länsstyrelsen beslutar.

Vid kraftiga avvikelser från planen ska gruppen göra
Länsstyrelsen uppmärksam på detta.

Gruppen kan också vidta andra åtgärder som dialog med, och
information till, jakträttshavare.

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
Industrierna

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Framtagande av älgförvaltningsplan

Planen bygger på fakta om älgen och skogen samt önskvärd utveckling enligt de olika intressenterna.

Data om älgstammen (ansvar jägarsidan):

Avskjutning

Älgobs

Spillningsinventering

Kalvvikter

Övriga inventeringar i mån av tillgång (flyginventering, reproduktion, rörelsemönster, åldersfördelning etc.)

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Framtagande av plan (forts.)

Data om skogen (ansvar markägarsidan):

Foderprognoser (framtida avverkningar + foderkvalitet)
Skadeinventeringar i mån av tillgång

Data om övrigt (i mån av tillgång):

Trafikolyckor med älg
Rovdjurens inverkan
Andra relevanta data

Utifrån allt ovanstående formuleras mål för ÄFO

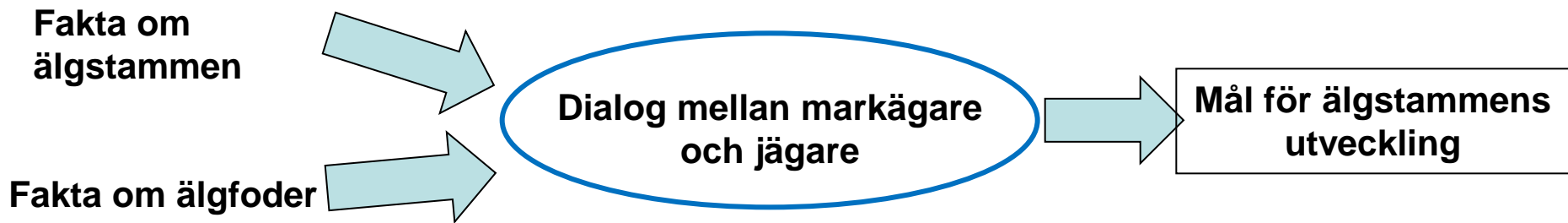
Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Målprocessen

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

IT och rapportering

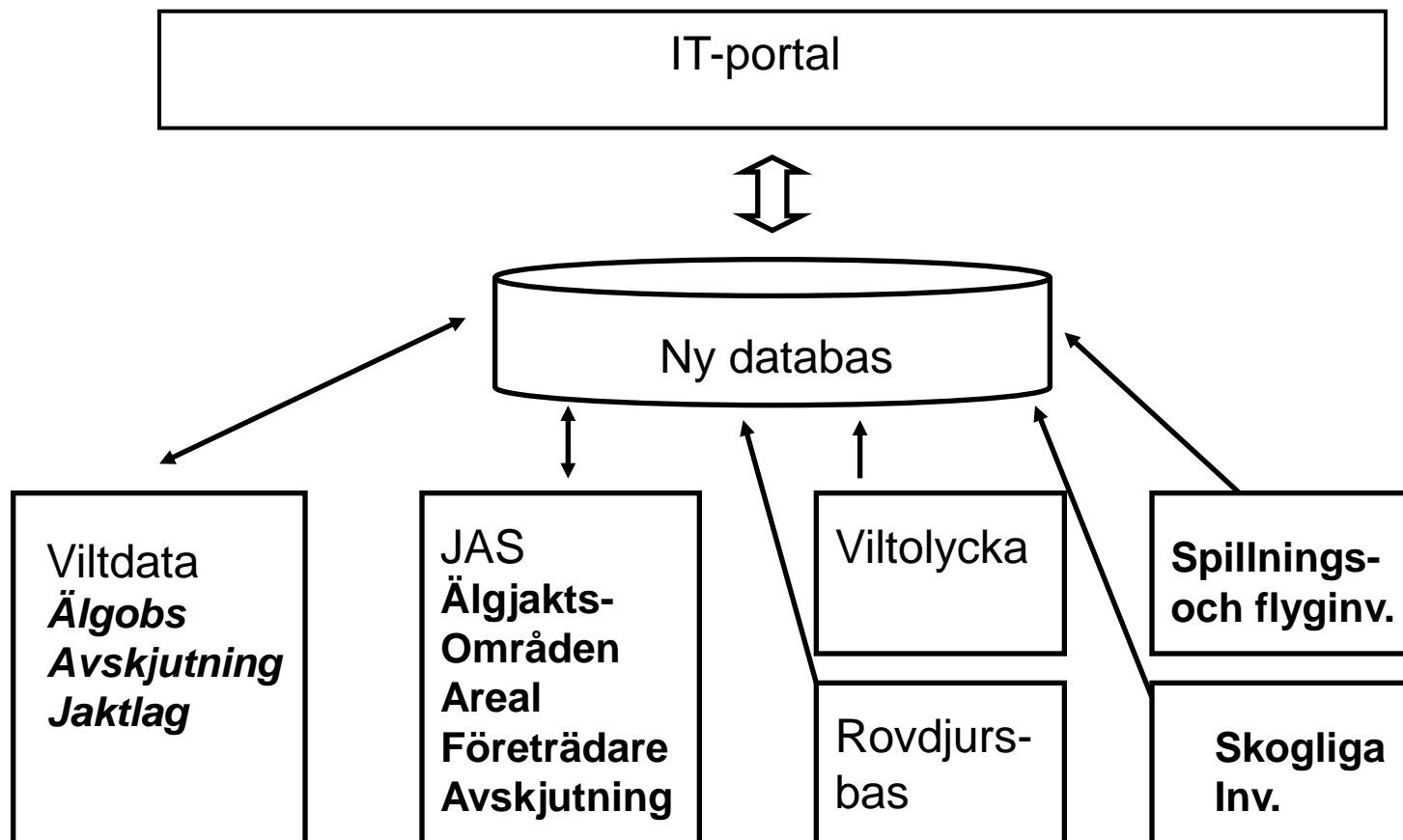
- Gemensam IT-plattform inrättas, utredning pågår (Viltdata.se)
- Rapportering på jaktlagsnivå
- Fälld älg rapporteras **inom två veckor** i datan

Svenska Jägareförbundet

Datastöd

Aktuella Web-adresser

Nationella viltolycksrådet: www.viltolycka.se

Manualer älgförvaltning (Sveriges Lantbruksuniversitet):
<http://www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/algforvaltning/>

Skogsstyrelsen: <http://www.skogsstyrelsen.se/>

Jaktlagen: <https://lagen.nu/1987:259>

Jaktförordningen:
<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1987:905>

Föreskrifter (Naturvårdsverket):
<http://www.naturvardsverket.se/sv/Start/Lagar-och-styrning/Foreskrifter-och-allmanna-rad/Foreskrifter/>

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Förordning om viltförvaltningsdelegationer, VFD (2009:1474)

3 § besluta om övergripande riktlinjer för skötsel av älgstammen i länet

Möjliga arbetsuppgifter enligt propositionen:

- Övergripande ansvar
- Fastställande av länsvisa planer och mål, jakttider för älg, fällavgifter samt älgförvaltningsområden
- Granskning och fastställande av älgförvaltningsplaner för ÄFO
- Fastställa arealkrav för tilldelning av älg för licensområden
- Uppföljning av arbetet inom ÄFO

Svenska Jägareförbundet

BERGVIK SKOG

Länsstyrelsen

Möjliga arbetsuppgifter enligt propositionen:

- Registrera älgskötselområden
- Registrera licensområden och tilldela älgar
- Ge förslag till älgförvaltningsområden efter samråd med berörda markägare- och jägareorganisationer
- Förordna ledamöter i älgförvaltningsgrupper (efter förslag av organisationerna)

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

BERGVIK SKOG

Älgförvaltningsgruppen ÄFG

Möjliga arbetsuppgifter enligt propositionen:

- Samordning inom området: inventeringar, utbildningar, statistik
- Samråd med ingående älgskötselområden och licensområden
- Förslag till förvaltningsplan för älgförvaltningsområdet
- **Förslag till tilldelning av älgar för licensområden inom ÄFO:et**
- **Granskning av områdets älgskötselplaner**
- Årlig måluppfyllning och eventuell revidering av planer
- Måluppföljning under jaktperioden i syfte att fånga upp kraftiga avvikelser

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
Industrierna

SVEASKOG

BERGVIK SKOG

Älgskötselområdet, ÄSO

Möjliga arbetsuppgifter enligt propositionen:

- Krav på deltagande i samråd med ÄFG och övriga jaktområden inom ÄFO
- Förslag till älgskötselplan för eget område
- Förslag till avskjutning av älgar mellan de jaktlag som ingår i ÄSO
- **Årligt samråd med berörda markägare och jakträttshavare**

Tack för mig!

08-591 255 70
stefan.holm@jagareforbundet.se

Svenska Jägareförbundet

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Skogs
Industrierna

SVEASKOG

